

Datum
2023-06-20

Diarienummer
GSN-2023/687

Handläggare
Emilia Skog
emilia.skog@huddinge.se

Grundskolenämnden

Uppföljning av skolfrånvaro läsåret 2022/2023

Förslag till beslut

Grundskolenämnden har tagit del av informationen om uppföljning gällande skolfrånvaro.

Sammanfattning

Inom ramen för förvaltningens återkommande rapportering gällande skolfrånvaro redovisas sammanställda uppgifter om frånvaro i grundskolan läsåret 2022/2023.

Beskrivning av ärendet

Grundskolenämnden ansvarar, när det gäller grundskolor i kommunal regi, för att fullgöra de uppgifter som åligger huvudmannen enligt lag och förordning. I detta ansvar ligger att huvudmannen bör skaffa sig en samlad bild av elevernas frånvaro.

Skollagen anger vidare att hemkommunen ska se till att skolpliktiga barn som inte går i dess förskoleklass, grundskola eller grundsärskola på något annat sätt får föreskriven utbildning. Rapporten innefattar därför en sammanställning över de anmälningar gällande omfattande skolfrånvaro som inkommit till förvaltningen från egna enheter och från andra huvudmän.

Skollagen anger även en skyldighet för skolor att agera då en elev i hög omfattning är frånvarande från undervisning samt anmäla detta till huvudman. Socionom på barn- och utbildningsförvaltningen arbetar med att följa upp anmälningar som inkommit samt erbjuda skolorna stöd i arbetet med skolfrånvaro.

Antal anmälningar om omfattande skolfrånvaro inkomna till BUF

Skyldighet att anmäla och utreda vid upprepad eller längre frånvaro

Huvudmannen ska se till att alla elever i verksamheten fullgör skolgången vilket förutsätter att denne håller sig informerad om frånvaron.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Barn- och utbildningsförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Gymnasietorget 1

Tfn vxl 08-535 300 00

www.huddinge.se

Datum
2023-06-20

Diarienummer
GSN-2023/687

Sedan 1 juli 2018 har rektorns ansvar att skyndsamt utreda orsakerna bakom en elevs frånvaro, samt anmäla denna till huvudmannen, förtydligats. Bestämmelsen gäller vid upprepad eller längre frånvaro, oavsett om denna bedömts som giltig eller ogiltig. Syftet med regleringen från lagstiftarens håll är att skolan snabbt ska reagera för att bilda sig en uppfattning om vilken typ av stöd eller insats som kan bli aktuell.

Offentliga och enskilda skolhuvudmän är på motsvarande sätt skyldiga att informera elevens hemkommun om eleven inte uppfyller skolplikten. Om frånvaron beror på brister i vårdnadshavarnas agerande kan hemkommunen förelägga dessa att uppfylla sina skyldigheter.

Anmälan

För att kunna uppmärksamma om en elev regelbundet eller sammanhängande är frånvarande från undervisningen behöver skolan ha rutiner för att följa upp närvaroregistreringen.

Rektorer i kommunala skolor liksom enskilda huvudmän ska anmäla till förvaltningen när en utredning gällande en elevs frånvaro inletts. För detta ändamål finns E-tjänsten på kommunens hemsida. Inkomna anmälningar tilldelas ett diarienummer av registraturen och vidarebefordras sedan till socionom på avdelningen Grundskolestöd och Digitalisering (vid anmälan från kommunal grundskola) samt till utredare på avdelningen Ekonomi, lokaler och planering (vid anmälan från enskild huvudman).

Antalet pågående ärenden för de kommunala skolorna mellan augusti 2022 och juni 2023 är 370. Antalet nya anmälningar för de kommunala skolorna under samma period är 196.

För de fristående skolorna är antalet pågående ärenden 76 och antalet nya anmälningar för perioden augusti 2022 och juni 2023 är 63. Antalet pågående ärenden är i stort sett samma antal som föregående år för både de kommunala skolorna och friskolorna.

För de kommunala skolorna är det omkring 50 fall av anmälda ärenden där läget bedöms som mycket allvarligt då eleven helt står utanför alla former av undervisning. I flera av fallen rör det sig om elever som befinner sig utomlands, i vissa fall handlar det om att familjen åkt på semester utan att det var beviljat och i andra är det familjer som flyttat utan att meddela skolan. Övriga ärenden rör elever som utvecklat psykiatriska symtom och inte klarar av att gå i skola. För friskolorna är det tre ärenden där eleverna helt står utan undervisning.

Ärenden som inkommit berör elever i samtliga årskurser även om årskurserna 7-9 dominerar. Det är också i dessa årskurser som de mest komplexa ärendena återfinns. Under perioden avslutades uppföljningen i 25 ärenden i e-tjänsten på grund av att eleven återgått i undervisning och skolan inte längre kände någon oro över elevernas frånvaro.

Orsaker till frånvaro

Datum
2023-06-20

Diarienummer
GSN-2023/687

Orsakerna bakom frånvaron som framkommer i skolornas utredningar är av varierande art. I vissa fall är förklaringen uppenbar och åtgärderna givna, såsom vid utlandsvistelser utan beviljad ledighet. Elever med neuropsykiatriska diagnos/diagnoser är överrepresenterade i gruppen med problematisk skolfrånvaro och då specifikt autismdiagnoser. Ofta har frånvaron börjat under låg- eller mellanstadiet som en sjukanmäld frånvaro där barnen uppvisar symtom som kan tolkas som somatiska. Vanligtvis magont, huvudvärk och stor trötthet efter en skoldag. När frånvaron börjar ligger den anmälda frånvaron ofta på 10-15% och varken hem eller skola utreder då orsakerna till frånvaron då den räknas som giltig. Med växande ålder och när kraven i skolan ökar kan frånvaron snabbt övergå till att eleven får en markant ökad frånvaro, ibland så stor som 100%.

I komplexa individärenden kan det vara mycket svårt för skolan att som enskild aktör vända utvecklingen, då det ofta föreligger behov av tvärprofessionella insatser även på andra områden än det rent pedagogiska. Inte sällan tappar skolan mycket av kontakten med eleven när hen inte är på plats, vilket försvårar omständigheterna ytterligare.

I utredningar och andra skrivelser om skolfrånvaro lyfts ofta tiden fram som en starkt bidragande faktor till att befästa ett frånvaromönster. Återgång till skolan försvåras ju längre tid eleven varit frånvarande. Detta tycks stämma väl in även med de ärenden som förvaltningen tagit del av, då den gemensamma nämnaren vid svårare fall ofta är att eleven varit borta från undervisningen länge.

För att bättre förstå hur vi i Huddinge kan stötta elever med problematisk skolfrånvaro har Barn -och utbildningsförvaltningen i samverkan med Socialförvaltningen genomfört en förstudie kring problematisk skolfrånvaro. Ett av resultaten av förstudien är skapande av ett Närvaroteam som ska arbeta konsultativt och operativt. Teamet är en samverkan mellan Barn-och utbildningsförvaltningen och Socialförvaltningen och genomförs som ett projekt under läsåret 23/24 med förhoppningen att om det hela faller väl ut kan permanentas.

För att ytterligare stödja skolorna i sitt arbete har en närvarotrappa skapats samt ett nytt kartläggningmaterial detta för att kunna förstå frånvaro samt möjliggöra en upptäckt av frånvaron innan den blivit problematisk. Trappan är en processkarta som tydligt visar hur skolorna, steg för steg ska arbeta och för att förenkla finns kartläggningmaterial länkat i närvarotrappen.

Utredning och åtgärder

Utredning vid skolfrånvaro syftar till att ta reda på omständigheterna kring frånvaron, vilka åtgärder som kan bli aktuella och vilka beslut som eventuellt behöver fattas. Dessa kan i sin tur fördela sig olika, utifrån de ansvarsnivåer som utgör skolväsendet.

Rektor har ansvar för det rent operativa arbetet kring eleven. Insatser riktade till eleven i skolmiljön kan skifta i form och art och innefatta såväl pedagogiskt och kurativt stöd som ryms inom ramen för ett åtgärdsprogram, som åtgärder av mer

praktisk karaktär, som syftar till att inom verksamheten undanröja hinder för elevens närvaro. Det kan även vara nödvändigt att omfördela resurser på enheten för att tillgodose enskilda elevers rätt till utbildning. Åtgärder som beslutas med anledning av elevens skolfrånvaro, ska kontinuerligt följas upp och utvärderas av skolan.

Samverkan

Inom ramen för kommunens samlade ansvar kan utredningen kring frånvaron även behöva samordnas med Socialförvaltningen och deras representanter utifrån uppdrag i socialtjänstlagen och övrig lagstiftning som rör elevens behov.

Utredningen kan även påvisa att en samverkan med andra myndigheter eller samhällsaktörer kan vara nödvändig, såsom barn- och ungdomspsykiatri (BUP), polis och aktörer inom hälso- och sjukvården.

Samordnad individuell plan, SIP, ska upprättas om eleven är i behov av insatser från såväl socialtjänst som hälso- och sjukvård. Syftet med SIP är att tydliggöra aktörernas uppdrag och vem som gör vad och när.

Uppdraget att stötta skolorna i att sammankalla och hålla i SIP och andra former av samverkansmöten vilar från augusti 2022 på socionom på Grundskolestöd och Digitalisering.

Förvaltningens synpunkter

Arbetet med att främja närvaro är en viktig del i skolornas hälsofrämjande arbete där målet är att ge alla elever förutsättningar att utvecklas utifrån sina behov och syftar också till att öka likvärdigheten mellan och inom skolor. Arbetet går också väl i linje med de utvecklingsområden som ingår i grundskolenämndens verksamhetsplan där nämnden ger Barn- och utbildningsförvaltningen i uppdrag att arbeta fram nästa nivå av den digitala NPF-utbildning som ett led i att NPF-säkra alla skolor samt kunskapshöjande insatser gällande hedersrelaterat våld- och förtryck.

Identifierade behov och insatser

Förvaltningen ser ett fortsatt behov av att utveckla hanteringen av arbetet rörande frånvaro. Detta inbegriper dels skolenheternas frånvarorapportering, samt främjande och förebyggande arbete med skolnärvaro, men även hur rapporteringen som når förvaltningen hanteras

- Implementera det nya kommunövergripande frånvaroarbetet med närvarotrappan som utgångspunkt. Forskning inom ämnesområdet visar att *tidig upptäckt* och *tidiga åtgärder* är bidragande faktorer vid ett framgångsrikt arbete för att öka skolnärvaro.
- Följa upp och utvärdera insatser kopplat till närvaroarbetet

Datum
2023-06-20

Diarienummer
GSN-2023/687

- Fortsätta arbetet inom BUS-samverkan för att få med regionen i arbetet med målgruppen. BUS är ett samverkansforum där chefer-och professionella ses över förvaltningar och region för att tillsammans förbättra samverkan i kommunen kring barn i behov av särskilt stöd.

Förvaltningen ser alltjämt ett behov av kompetensutveckling inom ämnesområdet. Med anledning av detta har förvaltningen upprättat olika insatser.

- Under vårterminen har vidareutbildning kring problematisk skolfrånvaro erbjudits alla skolor, socialförvaltning och region. Utbildningen har bestått av fyra seminarietillfällen framtagna av Ifous uppdrag psykisk hälsa och bygger på psykologen Malin Gren Landells forskning på området. Ifous bedriver praktiktäna forskning kring områden som rör skolan och psykologen Malin fick år 2015 i uppdrag av regeringen att forska på problematisk skolfrånvaro.
- Ansvarig socionom har utifrån resultaten av förstudien kring problematisk skolfrånvaro besökt skolornas elevhälsoteam och vidareutbildat dem i området exempelvis genom att arbeta med fallbeskrivningar.
- Utredare på förvaltningen tillhandahåller konsultation och handledning till kommunala och fristående skolor som upplever att de har ett behov av detta. Åtgärden syftar till att stödja skolenheterna i arbetet med utredning, analys och upprättandet av konkreta åtgärder på enhetsnivå.
- Erbjuder stöd i att samverka vilket syftar till att främja samarbetet mellan olika aktörer där ansvarig socionom hjälper skolor att sammankalla till tjänstemannamöten och SIP. Stödet bidrar till att skolorna blir få kunskap om mötesstruktur samt bidrar till ökad förståelse för olika aktörers handlingsutrymme.

Datum
2023-06-20

Diarienummer
GSN-2023/687

Johan Skofteröd
Utbildningsdirektör

Christina Dolke Andersson
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten